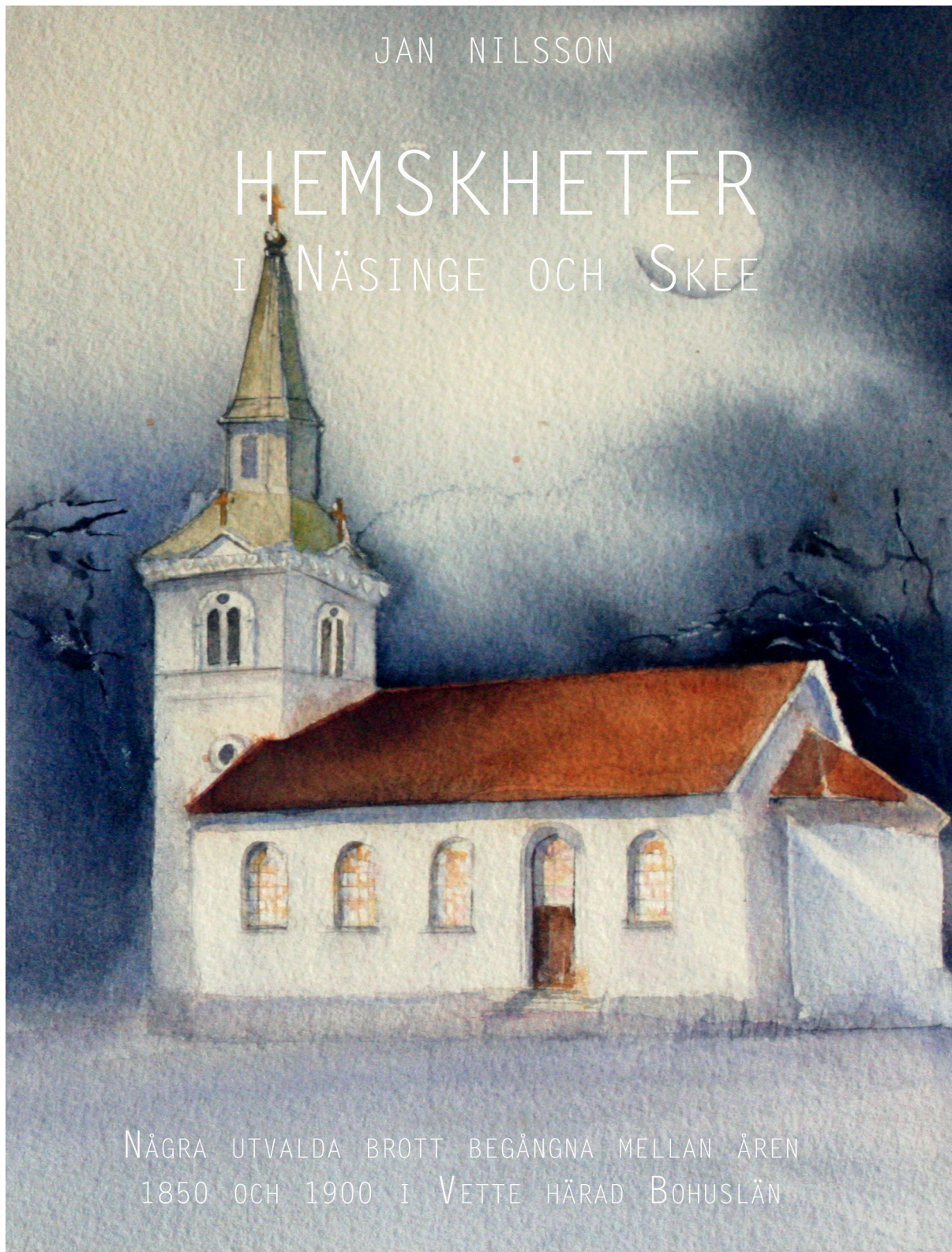

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I NÄSINGE OCH SKEE

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

18. FÖRSÖK TILL VÅLDTÄGT
BEGÅNGET: 1891
GÄRNINGSMAN: FÖRRE GARDISTEN KARL THURE SALMAN

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

v281434.b7570

**Dombok hållen vid urtim
ting med Wette härad å
tingsstället i Strömstad
den 18 Augusti 1891**

No 1

Sedan Kronolänsmannen i häradet F W Bendroth uti skrifvelse, som den 1 i denna månad till Domhafvanden ankommit, anmäls, att han, för försök till våldtäkt häktad och till kronohäktet i Uddevalla, i afbidan på ransakning, införpassat förre gardisten Karl Thure Salman, så hade ransakning med den häktade blifvit till denna dag utsatt, och då nu ransakningen inom lyckta dörrar, företages, är dervid närvarande, såsom, målsegare enkan Oleana Andersdotter under Hjeltsgård, hvarjemte den tillt, i åklagarens närvaro, införes i tingsalen under bevakning af fånggelvaldigern P A Bergendahl.

Sedan enkan Oleana Andersdotter förklarar, att hon hos åkl Kronolänsmannen Bendroth angifvit den tillt till åtal för emot henne under den 29 sistl Juli månad föröfvat försök till våldtäkt, berättar Andersdotter på frågor, att hon, under gåendet från Strömstad till sitt hem sagde dag vid middagstiden, sammanträffade, på allmänna vägen icke långt från Strömstad, med den tillt, hvilken ville öfvertala henne att följa med sig "upp i liderna" och hvila sig. Andersdotter, som hade en korg att bära, fann den tillts förslag besynnerligt och afvisade honom med yttandets, att "hon hade vägen att gå", men den tillt, som tog korgen från Andersdotter, försökte ytterligare att genom öfvertalningar förmå henne antingen att sätta sig på dikesrenen eller att medfölja upp i bergen, hvarjemte den tillt trugade henne att dricka bränvin ur en flaska, som han medförde. Slutligen frågade den tillt Andersdotter, om hon kunde "fucka", hvarmed åsyftas att utöfva samlag, samt fattade, i det han kastade korgen ifrån sig, Andersdotter "såsom barn som hållas fram", lade henne på marken norr om vägen, refvade upp hennes kläder samt tog fram penis, hvilken han uppmanade Andersdotter "att sticka in i hålet". Under yttrande att "förr än han fick sticka i hennes hål, fick han aldrig den saken uträttad", sökte Andersdotter att, så mycket hon förmådde värja sig från den tillt hvarjemte hon allt jemt ropade på hjälp, till dess den tillt, genom att gripa om hennes hals, hindrade henne derifrån. Den tillt hade en knif i handen men hotade henne icke med densamma. Slutligen kom någon åkande på vägen, och då sprang den tillt upp från marken, fattade Andersdotter med båda händerna om ansigtet och kysste henne. Under öfverfallet ref den tillt sönder Andersdotters tröja, som i lagning kostat henne 1 kr 17 öre.

Det antecknas att Andersdotter, enligt egen uppgift, är född den 2 Februari 1809, samt att hon har klen hörsselförmåga, hvadan det är förenadt med svårighet att af henne erhålla svar på framställda frågor.

Åklagaren inlemnar dessa betyg:

"Att bagerilärlingen Carl etc

Litt A

v281434.b7590

Litt A

Att Bagarelärlingen Carl Thure Salman, född i Stockholm den 31/5 år 1869, den 4 mars 1886 afflyttade med attest härifrån till Stockholm samt att hans vid attestens utfärdande härifrån egde medborgerligt förtroende, varder härmed på begäran intygadt.

Norrköping St Olai Pastors exp den 3 aug 1891

Robert Johansson l.p. Litt B

Prestbetygs afskrift.
 Bagarelärningen Karl Thure Salman,
 född en 31/5 1869 (LXIX) i Stockholms
 församling af län Döpt
 Hitflyttade från Varberg d 11/12 1890
 Till äktenskap ledig
 Har haft skyddskoppor
 Kristendoms-kunskap försvarlig
 Har inom Svenska kyrkan begått H H Natt-
 vard och är dertill fortfarande oförhind-
 rad.
 Stockholm Katarina församling
 d 3/8 1891
 Carl Isberg
 pl

och uppgifver den tillt angående sina lefnadsomständigheter utöfver hvad som prestbetygen innehålla, att hans fader, som var hofslagare är död samt att hans moder, som ännu lefver, kort efter fadrens död gått i nytt gifte. Sedan den tillt under år 1884 lemnat hemmet, kom han i bagerilära och hade såsom bagarelärning anställning dels i Stockholm och dels i Norrköping men tog den 2 Nov 1886 värfning vid regementet i Stockholm. Efter undergående bestraffningar för fylleri och försummelse i tjensten, blef den tillt i Oktober månad 1887 förflyttad till disciplinkompaniet i Varberg, vid hvilket den tillt qvarstod till värfningstidens slut den 2 Nov 1890. Sedan den tillt derefter öfver Göteborg begifvit sig till Stockholm och der en tid haft sysselsättning med grundläggningsarbete, reste den tillt i sistl Juli månad till Göteborg och vidare sjöledes till Uddevalla, hvarifrån han landvägen färdades till Strömstad. Den tillt som åtnjutit skolundervisning, kan läsa och skriva.

Sedan den tillt förklarar sig icke kunna upplysa något angående sitt förhållande vid åtalade förbrytelsen, enär han dagen ifråga var öfverlastad af starka drycker, anhåller åkl om vittnesförhör med telefonarbetaren Karl Leonard Lind från Uddevalla och åkaren Karl Olsson i Strömstad, hvilka, tillstädes och utan hinder af känt jäf få aflägga vittnesed, varnas för eds missbruk, höres en i sender och berätta:

1. Lind: att vittnena, då de den 29 i sistl månad kommo åkande från Wettelanda bro på vägen till Strömstad, emellan klockan 2 och 3 på e.m. fingo se den tillt och Andersdotter ligga i vägdiket nära intill bäcken vid Rörvik. Den tillt hade dervid manslemmen ute och låg öfver Andersdotter, som, med kläderna uppdragna, tjöt och ömkade sig, men huru närmare tillgick i diket, såg vt icke. Då den tillt varnade vittnena frågade han dem utan att siga upp “hvad fan vänta herrarna på?”, hvartill vt genmälde, att de väl hade rättighet att stanna på vägen. Den tillt reste sig då, och äfven Andersdotter kom upp på vägen, darrande i alla sina leder. Sedan den tillt tagit upp en korg från vägen och öfverlemnad den till Andersdotter under yttrande “den skall ni väl ha”, aflägsnade han sig åt vägen till Rörvik, hvarefter Andersdotter omtalade för vittnena, att den tillt, sedan han tagit hennes korg, yttrat till henne, att “han ville ha qvinnfolk”, samt att han slutligen, efter det att Andersdotter afvisat honom med orden, att “han borde förstå, att hon vore för gammal för att vilja vara med om sådant”, fattat henne samt kastat henne på landsvägsrepen

i syfte att våldtaga henne. Andersdotter hade ropat på hjälp, men den tillt hade då fått ena handen öfver halsen på henne och sökt qväfva henne. Vt gaf ej akt på om Andersdotters kläder voro söndriga. Sedan vt hört Andersdotters berättelse om våldet, begaf sig vt efter den tillt, som han påträffade i Rörvik och uppgaf denna på fråga hvarför han så behnadlat gumman, att han träffat Andersdotter på vägen samt att han, sedan hjälpt henne med att bära korgen, bjudit honom på bränvin samt bedt honom "pejsa" henne. Då vt, som icke trodde den tillts uppgifter, förebrådde honom det djuriska i hans beteende, blef den tillt förargad samt drog, sedan han aflägsnat sig ett stycke från vt, upp en knif, med hvilken han hotade vt under yttrande, "här ser du blanka stålet". Den tillt syntes vara något drucken men kunde gå utan att ragla. Vidkändt.

2. Olsson: att vt, som vitsordar förra vts berättelse angående omständigheterna vid påträffandet af den tillt och Andersdotter i diket, hörde Andersdotter, medan hon låg i diket, ömka och jemra sig samt yttra, att den tillt ville våldtaga henne och att han qväfde henne. Hennes kläder voro uppdragna, men vt såg ej, om den tillt hade manslemmen framme. Andersdotter hade ett hål på ena ärmen af sin tröja, hvilket hon för vt uppgaf, att den tillt åstadkommit. Vidkändt.

Den tillt vidhåller sitt påstående, att han vid åtalade tillfället var full och säger sig därför icke kunna hvarken godkänna eller bestrida vittnesberättelserna, i anledning hvaraf åkl upplyser, att den tillt vid förhör inför åkl, dervid poliskonstapel F Almqvist i Strömstad närvarit, vidgått, att han sökt våldtaga Andresdotter, och anhåller åkl, att Almqvist, som är vid Rätten tillstädes, måtte härom höras såsom vittne; och får Almqvist, ojäfvig befunnen, aflägga ed, uppå hvilken han, efter varning för dess missbruk, berättar, att han, vid det af åkl omtalade förhöret, icke hörde den tillt tillstå annat förhållande än, att han vid åtalade tillfället öfvat otukt med Andersdotter. Vidkändt.

Sedan detta antecknats, förklarar den tillt, att han erkänner, det han vid tillfället i fråga, på sätt at vittnenas berättelser frmagår, emot Andersdotter gjort försök till våldtäkt, hvadan åkl öfverlemnar målet till afgörande under yrkande om ansvar å den tillt enligt 15 kap 14§ SL.

Vidare förekommer icke till antecknande än, att vt Lind begär ersättning för sin inställelse vid domstolen under uppgift, att han anträdt resan från Uddevalla till Strömstad öfver Fredrikshald, dit han rest med bantåg.
Efter enskild öfverläggning afkunnas detta

Utslag

Som den tillt erkändt vittnesmålen, anser HdRn, såväl med anledning häraf som hvad under ransakningen i öfrigt förekommit, vara styrkt, att den tillt Onsdagen den 29 sistl Juli månad, i uppsåt att öfva otukt med angifvaren 82 åriga enkan Olena Andersdotter, mot henne brukat våld utan att dock uppsåtet fullbordadt blef. Alltså, och då skada ej heller tillfogats Andersdotter genom det emot henne utöfvade våldet, pröfvar i förmågo af 15 Kap 14§ Strafflagen, HdRn rättvist döma tilltalade Karl Thure Salman att, för försök till våldtäkt, hållas till straffarbete under 1 år, hvarjemte den tillt, vid detta måls utgång, förpligtas ersätta vt Lind för dennes inställelse vid domstolen och att i sådant afseende till honom utgifva hvad som vid resa från Uddevalla till Strömstad och åter åtgår till afgift för billigaste plats å bantåg och ångbåt samt dessutom traktamente med en krona 50 öre hvarje dag, som för resan och vistandet vid domstolen erfordrats, och eger Lind att för-

skottsvis af allmänna medel utfå dessa belopp.

För att befordras till undergående af det den tillt ådömda straffet, skall han till Kronohäk-
tet i Uddevalla återförpassas,

Efter afkunnandet af detta utslag samt meddelad besvärshänvisning förklara såväl åkl
som enskilde parter sig med utslaget nöjda. Som ofvan

På Häradsrättens vägnar

F D Carlborg